

شب یلدا از کجا می آید

مرسوم است که در این شب بزرگ خانواده تفریحی به دیوان حافظ می زند

یلدا یا شب چله یکی از کهن ترین جشن های باستانی است که اقوام ایرانی، افغان، تاجیک و ازبک آن را جشن می گیرند .

زمان آن بین غروب آفتاب آخرین روز پاییز تا طلوع آفتاب اولین روز زمستان است. یلدا برگرفته از واژه ای سریانی به معنای زایش است و چله هم از آن روست که چهل روز اول زمستان را "چله بزرگ" و بیست روز بعد از آن را "چله کوچک" نامیده اند.

شب یلدا را شب میلاد خدای خورشید، عدالت، پیمان و جنگ هم می دانند. درباره آن دو روایت عمده رایج است. اول آنکه در این شب مهر، میترا یا آن چنان که در اوستا و نوشته های پادشاهان هخامنشی آمده، میتره (Mithra) به جهان باز می گردد. او که از ایزدان باستانی هند و ایرانی است ساعات روز را طولانی کرده و در نتیجه برتری خورشید پدیدار می شود.

برای خواندن مطالب بیشتر به وبسایت فارسی بی بی سی بروید

آئین مهرپرستی یا آئین مهر بر پایه پرستش میترا در دوران پیش از آئین زرتشت شکل گرفته است و در اروپا به آئین میترائیان هم گفته می‌شود.

بعضی پژوهشگران هم بر این باورند که در شب یلدا، پیامبری زاده می‌شود.

دکتر علی حصوری یکی از این محققان است و به بخش فارسی بی‌بی‌سی گفت که براساس تفکری که ذبیح بهروز پایه‌گذار آن بوده و براساس روایات ایرانی به چنین نتیجه‌ای دست یافته است.

به گفته آقای حصوری، «در سال ۵۱ پادشاهی اشکانیان که مصادف است با سال ۱۹۶ میلادی، پیامبری در شب یلدا زاده می‌شود. او را دو دولفین از آب بیرون می‌آورند، چه آنکه براساس آئین مهر، آب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده است.»

آقای حصوری می‌گوید به هر دو روایت، شب یلدا شب تولد مهر است و این بازمانده از آداب مهری است که در شرق مدیترانه به طور وسیعی رایج بوده و آثارش از جمله در معابد مهری باقیمانده در پالمیرا در اردن فعلی دیده می‌شود.

از همین رو است که برای جشن گرفتن میلاد مهر، سفره‌ای پهن می‌شود که به آن سفره یلدا یا چله می‌گویند و با انواع خشکبار، انار دان‌شده و یا هندوانه تزئین می‌شود. مرسوم است که در این شب بزرگ خانواده تفالی به دیوان حافظ می‌زند و اهل ذوق و شاعری، سروده‌های خود را برای دیگران می‌خوانند. در مجموع اینها آدابی است که از فرهنگ باستانی مهر در میان مردم باقی مانده و هر سال با شب یلدا نو می‌شود.